

SYLABUS PRZEDMIOTU: OPIEKA PALIATYWNA

Część 1

Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział Rehabilitacji Katedra Pielęgniarstwa
Nazwa przedmiotu	Opieka paliatywna
Kod przedmiotu	1OP
Język wykładowy	polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	I stopnia
Rok studiów	III
Semestr	VI
Formy zajęć	Wykłady – 30 Samokształcenie – 15 Zajęcia praktyczne – 40 Praktyki zawodowe – 40
Liczba punktów ECTS	5 ECTS
Imiona i nazwiska wykładowców	dr Ewa Kądalska mgr Małgorzata Czaplicka
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	Pielęgniarstwo
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Wymagania wstępne Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę i umiejętności z zakresu: • Anatomii, fizjologii, patologii, badania fizykalnego i farmakologii – w odniesieniu do problemów zdrowotnych osób z chorobą o niepomyślnym rokowaniu, w tym onkologiczną, • Psychologii i socjologii - w aspekcie jakości życia osób nieuleczalnie chorych, • Podstaw pielęgniarstwa – w zakresie rozpoznawania potrzeb zdrowotnych pacjenta i rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych, • Pielęgniarstwa specjalistycznego obejmującego zagadnienia:

	• Chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego, • Neurologii i pielęgniarstwa neurologicznego, • Rehabilitacji i pielęgnowania niepełnosprawnych, • Dietetyki
--	---

Część 2 Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z zasadami organizacji i funkcjonowania opieki paliatywno – hospicyjnej w Polsce.
C2	Zapoznanie studenta z najczęstszymi objawami z poszczególnych układów i narządów oraz problemami natury psychicznej i duchowej występującymi u pacjentów leczonych paliatywnie
C3	Przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych wobec pacjenta zakwalifikowanego do opieki paliatywnej, nad chorym umierającym
C4	Kształtowanie postawy moralnej i etycznej wobec podopiecznych wymagających opieki paliatywnej i hospicyjnej.

Efekty uczenia się

Efekt kształcenia	Treść efektu uczenia dla przedmiotu	Odniesienie do celów
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:		
D.W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	C2
D.W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	C2
D.W3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym.	C2
D.W4	rodzaje badań diagnostycznych i metody ich zlecania	C2
D.W5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	C3
D.W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	C2
D.W7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia	C2
D.W8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	C2
D.W10	zasady organizacji opieki specjalistycznej – paliatywnej	C1
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:		
D.U1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa	
D.U2	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych,	

	chorób i uzależnień;	
D.U3	przeprowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	
D.U4	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych	
D.U6	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	
D.U7	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	
D.U14	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia	
D.U15	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarzką, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	
D.U16.	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno- rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	
D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego	
D.U20.	przeprowadzić rozmowę terapeutyczną;	
D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	
D.U25.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:		
K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	C1-C3
K2	przestrzegania praw pacjenta	C1-C3
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	C1-C3
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	C1-C3
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	C1-C3
K7	dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	C1-C3

Treści programowe kształcenia

Treści kształcenia	Tytuł wykładu, seminarium, ćwiczeń	Odniesienie do efektów uczenia się
Wykłady:		
TK1	Etiologia, epidemiologia, objawy kliniczne, ocena zaawansowania i powikłania chorób nowotworowych. Krajowy Rejestr Nowotworów. Profilaktyka chorób nowotworowych. Badania screeningowe. Narodowa Strategia Onkologiczna.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK2	Leczenie chorób nowotworowych. Chemioterapia, radioterapia, leczenie chirurgiczne.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK3	Historia i rozwój opieki paliatywnej i hospicyjnej w Polsce i na świecie. Wkład Cicely Saunders w rozwój opieki hospicyjnej. Filozofia opieki paliatywno-hospicyjnej. Metody i formy terapii paliatywnej: opieka stacjonarna i domowa nad chorym dorosłym, opieka nad dzieckiem. Dane dotyczące funkcjonowania opieki paliatywno-hospicyjnej w Polsce - organizacja i dostępność świadczeń, finansowanie, aspekty prawne.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK4	Komunikowanie się z chorym i jego rodziną w okresie choroby, umierania i żałoby. Psychologiczne aspekty w opiece paliatywno-hospicyjnej.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK3	Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem o niepomyślnym rokowaniu. Udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym hospicjum.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK4	Obserwacja najczęściej występujących objawów patologicznych (ból przewlekły, zmęczenie nowotworowe, jadłowstręt, wyniszczenie). Udział pielęgniarki w terapii, dokumentowanie opieki.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK5	Objawy występujące u chorych z zaawansowanym procesem nowotworowym: duszność, kaszel, krwioplucie, ciasnota wewnątrzczaszkowa i drgawki, objawy ze strony ukł. pokarmowego: suchość jamy ustnej, stany zapalne, grzybica jamy ustnej, nudności, zaparcia, biegunki. Urostomia i objawy ze strony układu moczowego.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK6	Problemy pielęgnacyjne u osób objętych opieką paliatywną. Drabina analgetyczna. Stosowanie leków przeciwbólowych różnymi drogami, stosowanie opioidów i adiuwantów, koanalgetyków, obserwacja objawów ubocznych farmakoterapii bólu. Terapia niefarmakologiczna i niefarmakologiczne sposoby łagodzenia bólu przewlekłego.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK7	Żywnienie chorych onkologicznie i zapobieganie niedoborom składników odżywczych. Udział pielęgniarki w żywieniu chorych objętych opieką paliatywno-hospicyjną. Obsługa pompy perystaltyczno-obrotowej, podawanie pokarmów metodą grawitacyjną, strzykawką. Pielęgnacja stomii żołądkowej, PEG, gastrojejunostomii.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7

TK8	Ryzyko odleżyn, profilaktyka i terapia w opiece paliatywno-hospicyjnej. Pielęgnacja owrzodzeń nowotworowych. Postępowanie w obrzęku limfatycznym.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK9	Pielęgnacja permanentnych dostępów dożylnych i portów donaczyniowych.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK10	Dziecko w opiece paliatywno-hospicyjnej. Opieka perinatologiczna.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK11	Usprawnianie chorych w opiece paliatywno-hospicyjnej. Sprzęt i urządzenia w profilaktyce powikłań z długotrwałego unieruchomienia, ułatwiający bezpieczne przemieszczanie się oraz higienę osobistą. Wolontariat - znaczenie opieki wolontaryjnej, zasady organizacji.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK12	Aspekty psychologiczne opieki nad nieuleczalnie chorym. Jakość życia osób w terminalnej fazie choroby nieuleczalnej i jej uwarunkowania. Narzędzia oceny jakości życia.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK13	Śmierć i umieranie. Wsparcie rodziny w opiece nad chorym w stanie terminalnym, w okresie umierania i żałoby. Wypalenie zawodowe pielęgniarzek w opiece paliatywno-hospicyjnej.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK14	Dylematy etyczne. Uporczywa terapia. Eutanazja. Testament życia.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
Samokształcenie		
Praca zaliczeniowa na wybrany temat.		
	Opracowanie pisemne jednego z tematów do wyboru:	
TK15	Obserwacja i pielęgnowanie chorego nieuleczalnie (dorosłego lub dziecka z wybraną jednostką chorobową) w hospicjum domowym	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK16	Dylematy etyczne - uporczywa terapia.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK17	Dylematy etyczne- eutanazja?	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK18	Ból przewlekły (w opiece paliatywno-hospicyjnej).	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
	Wymagania dotyczące pracy: strona tytułowa imię i nazwisko studenta, uczelnia, katedra, przedmiot, data strona A4 , czcionka 13 Times Roman,...odstęp 1,5, objętość	

	tekstu ok. 4 stron, można wykonać tabele, ryciny, wstawić zdjęcia, zrzuty z dokumentów + spis piśmiennictwa. Możliwe korzystanie ze źródeł, takich jak: wytyczne, rekomendacje opinie eksperckie, wywiady ze specjalistami, wyniki sondaży OBOP, CBOS itp., dane analityczne, statystyczne np. Raporty GUS, inne Kryterium zaliczenia: poprawność merytoryczna pracy i językowa oraz zgodność z odrębnie przekazanymi wymaganiami.	
Zajęcia praktyczne		
TK19	Organizacja środowiska opieki szpitalnej i domowej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania. Zasady przyjęcia chorych do zakładu. Sposób i zasady gromadzenia informacji o chorych.	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U7, D.U14, D.U15, D.U16, D.U18, D.U20, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26, D.K1-D.K7
TK20	Podstawowe parametry życiowe: temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi, oddech, świadomość, masa ciała i wzrost. 1. Objawy patologiczne towarzyszące chorobie nowotworowej ze strony różnych układów i narządów, leczenie. 2. Rodzaje bólu, charakter bólu, skale oceny natężenia bólu, modyfikacja progu odczuwania bólu.	
TK21	Leczenie bólu: drabina analgetyczna, drogi podawania leków, dawki leków, charakterystyka wybranych leków p/bólowych, objawy uboczne stosowanego leczenia i ich modyfikacja. Inne metody leczenia bólu, terapia wspomagająca.	
TK22	Problemy pielęgnacyjne chorego objętego opieką paliatywną w zakresie: odżywiania, wydalania (zabiegi doodbytnicze), monitorowanie diurezy, poruszania się i dbania o higienę osobistą. Pielęgnowanie chorego z rurką tracheotomią i przetoką. Karmienie chorego wspomagane urządzeniami (PEG)	
TK23	Środki farmakologiczne i materiały medyczne stosowane w pielęgnacji skóry i jej wytworów oraz błony śluzowej w tym kąpiele lecznicze.	
TK24	Profilaktyka i leczenie odleżyn u terminalnie chorych. Czynniki wpływające na powstanie odleżyn, miejsca występowania, obraz kliniczny ran odleżynowych, klasyfikacja. Ocena ryzyka wystąpienia odleżyn u chorego terminalnie. Skale oceny. Zasady podnoszenia i przemieszczania chorych. Środki farmakologiczne, materiały i sprzęt stosowany w profilaktyce i leczeniu odleżyn.	
TK25	Dokumentacja opieki pielęgniarstwa: historia pielęgnowania, karta obserwacji, karta gorączkowa, książka raportów, karta profilaktyki i leczenia odleżyn.	

TK26	Adaptacja chorego do warunków panujących w hospicjum: - komunikacja z zespołem interdyscyplinarnym, - organizacja hospicjum stacjonarnego i domowego.	
Zajęcia praktyczne w symulacji medycznej: (4 godz.)		
TK27	Usprawnianie fizyczne chorego objętego opieką paliatywną; - pozycje terapeutyczne chorego w łóżku, - gimnastyka oddechowa, - drenaż ułożeniowy, - inhalacja i odśluzowanie dróg oddechowych, - nacieranie, oklepywanie i inne techniki masażu klasycznego, - ćwiczenia czynne i bierne.	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U7, D.U14, D.U15, D.U16, D.U18, D.U20, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26, D.K1-D.K7
Praktyki zawodowe		
TK28	Organizacja środowiska opieki stacjonarnej i domowej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania. Topografia zakładu, organizacja pracy, pacjentów oraz personel zakładu Zasady przyjęcia chorych do zakładu. Sposób i zasady gromadzenia informacji o chorych.	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U7, D.U14, D.U15, D.U16, D.U18, D.U20, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26, D.K1-D.K7
TK29	Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta objętego opieką paliatywną, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem. Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej.	
TK30	Kontakt terapeutyczny z chorym terminalnie. Współpraca z członkami zespołu wielodyscyplinarnego w tym: lekarzem, psychologiem, rehabilitantem, pracownikiem socjalnym, wolontariuszem, kapłanem.	
TK31	Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych Pomaganie choremu w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych Pomoc choremu w zaspokojeniu potrzeby oddychania, w odżywianiu, wydalaniu. Zapewnienie bezpieczeństwa choremu.	
TK32	Prowadzenie obserwacji bólu przewlekłego u chorego, działania podwyższające próg bólowy. Objawy uboczne stosowania leków, w tym zwłaszcza silnych opioidów. Specjalistyczne urządzenia tj. pompa infuzyjną, infuzor podskórny przy podawaniu leków, zgodnie ze zleceniami lekarskimi. Utrzymanie drożności dostępow naczyniowych i pielęgnacja.	

TK33	Postępowanie w duszności przewlekłej. Tlenoterapia z wykorzystaniem koncentratora tlenu. Pulsoksymetria, kapnometria. Opieka nad chorym z założoną rurką tracheotomijną, zasady komunikowania się z chorym, dbanie o prawidłowe umocowanie oraz higienę rurki tracheotomijnej.	
TK34	Obserwacja zmian patologicznych w jamie ustnej chorego i działania profilaktyczno – lecznicze, zgodnie ze zleceniem lekarskim.	
TK35	Ryzyko wystąpienia odleżyn u chorych długotrwale unieruchomionych, skale oceny. Aktywizacja chorych.	
TK36	Udzielanie wsparcia rodzinie i bliskim chorego w okresie agonii oraz w żałobie.	
TK37	Zasady postępowania z ciałem i rzeczami po śmierci chorego.	
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		
Treści kształcenia	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów uczenia się
TK1-TK14	Wykład informacyjny, wyjaśnienie, opis, studium przypadku	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK15-TK18	Samodzielna praca studenta. Referat dotyczący jednego z wybranych tematów.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK19-TK26	Zajęcia praktyczne o pokaz, pokaz czynności, pokaz z objaśnieniem, instruktaż, o ćwiczenia przedmiotowe, o pokaz połączony z przeżyciem; udział pacjenta w zajęciach ćwiczeniowych, nauczanie przez uczestnictwo w pracy	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U7, D.U14, D.U15, D.U16, D.U18, D.U20, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26, D.K1-D.K7
TK27	Symulacja medyczna	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U7, D.U14, D.U15, D.U16, D.U18, D.U20, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26, D.K1-D.K7
TK28-TK37	Nauczanie przez uczestnictwo w pracy	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U7, D.U14, D.U15, D.U16, D.U18, D.U20, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26, D.K1-D.K7

Środki dydaktyczne • Komputer • Rzutnik multimedialny • Prezentacje tematyczne • Skrypty dla studentów • Opisy sytuacji dydaktycznych		
Metody i kryteria oceniania		
Treści kształcenia	Metody oceniania osiągnięć studenta/metody weryfikacji efektów kształcenia	Odniesienie do efektów uczenia się
TK1-TK14	Zaliczenie pisemne w sesji letniej. Pytania otwarte i zamknięte /skale ocen + obecność na wykładach i seminariach 100%.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK 15-TK18	Praca zaliczeniowa. Referat dotyczący jednego z wybranych tematów.	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7, D.W8, D.W10, D.K1-D.K7
TK19-TK26	Obserwacja uczestnicząca, arkusze oceny procedur i czynności pielęgniarских. Opracowanie planu opieki pielęgniarskiej.	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U7, D.U14, D.U15, D.U16, D.U18, D.U20, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26, D.K1-D.K7
TK27	Symulacja medyczna	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U7, D.U14, D.U15, D.U16, D.U18, D.U20, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26, D.K1-D.K7
TK28-TK37	Obserwacja uczestnicząca	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U5, D.U7, D.U14, D.U15, D.U16, D.U18, D.U20, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26, D.K1-D.K7
Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe		
Literatura obowiązkowa 1. Krystyna de Walden-Gałaszko, Anna Kaptacz, Izabela Kaptacz Pielęgniarstwo opieki paliatywnej. wyd. II uaktualnione i rozszerzone, PZWL Warszawa 2023. 2. red. wyd. pol. Andrzej Kubler, Max S. Watson, Caroline F. Lucas, Andrew M. Hoy, Ian N. Back Opieka Paliatywna. Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2007. 3. de Walden – Gałaszko (red.): Podstawy Opieki Paliatywnej. WL PZWL, Warszawa 2007.		
Literatura uzupełniająca 1. Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panek W.: Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie. Czelej, Lublin 2003 2. Catane R., Cherny N., Kloke M., Tanneberger S.: Podręcznik postępowania w zaawansowanej chorobie nowotworowej. MediPage, Warszawa 2007 3. Koper A., Wrońska I.: Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobą nowotworową. Materiały		

pomocnicze dla pielęgniarek pracujących na oddziałach onkologicznych WL PZWL Warszawa 2017

Akty prawne

1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 29 października 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej (Dz.U.2022.262)

Dokumenty

1. Katarzyna Kozera Małgorzata Murawska Wojciech Marciniak Tomasz Dangel. Pediatryczna domowa opieka paliatywna w Polsce (2012) Raport XIV Fundacja Warszawskie Hospicjum dla Dzieci.
2. Narodowa Strategia Onkologiczna. Program wieloletni na lata 2020-2030 Uchwała Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r.

Punkty ECTS (1 pkt-25-30 godz. pracy studenta)	
Godziny kontaktowe	70 godz
Samokształcenie	15 godz.
Praktyka zawodowa	40 godz.
Razem	125 godz. = 5 ECTS